

İDARE MERKEZİ

ANKARA, 2 Ekim 2020

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

TCMB.56887358-506.

Konu: Sunulan Hizmetlerin Yasadışı
Faaliyetlerde Kullanılmasının Önlenmesi
Hakkında

İADELİ-APS

ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI

Bilindiği üzere, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6493 sayılı Kanunda değişiklik yapılmış ve 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun ödeme ve elektronik para kuruluşlarına (Kuruluş) ilişkin düzenleme, denetim ve gözetim yetkileri Bankamıza devredilmiştir.

Bahse konu yetkilerin devrini takiben Bankamızca sektöre ilişkin kapsamlı analiz ve değerlendirme çalışmaları yapılmaya başlanmış olup T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) başta olmak üzere ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile de yakın iş birliği içinde sektörde yaşanmakta olan sorunlar ve bunlara ilişkin çözüm yöntemleri detaylı olarak araştırılmaya devam etmektedir.

Bu kapsamda tespit edilen sorunlar ve bunlara ilişkin çözüm yöntemlerine dair hususların Bankamızca yapılmakta olan ikincil düzenleme güncelleme çalışmalarına yansıtılması sağlanacak olmakla beraber, yukarıda bahsi geçen çalışmalar konusunda tespit edilen en önemli sorunlardan biri olarak "yasa dışı faaliyetlere ilişkin ödemelere aracılık edilmesi" hususu öne çıkmakta olup konu ile ilgili işbu talimatın gönderilmesi zarureti doğmuştur.

Diğer taraftan, Kuruluşunuz tarafından işbu talimat kapsamında yürütülecek kontrol faaliyetleri esnasında tespit edilip işlem yapılanlarla Bankamızca tespit edilenlerin karşılaştırılması suretiyle, Kuruluşunuzun işbu talimat kapsamında yürüteceği faaliyetlerin etkinlik ve verimliliğinin kontrol altında tutulacağı ve gerekli çalışmaları yapmayan Kuruluşlar ile ilgili olarak 6493 sayılı Kanun'da yer alan idari para cezası, faaliyet izninin geçici olarak durdurulması ve faaliyet izninin iptali dahil her türlü tedbirin uygulanacağı da tabiidir.

Tüm bu hususlar çerçevesinde, anılan konunun önemi ve aciliyeti göz önünde bulundurularak sektörde faaliyet göstermekte olan tüm Kuruluşlarca 6493 sayılı Kanun kapsamında yürütülmekte olan tüm faaliyetler esnasında aşağıdaki önlemlerin alınması gerekmektedir:

1- Yönetmeliğin 20 nci maddesi çerçevesinde yürütülmekte olan risk yönetimi faaliyetleri kapsamında, Kuruluş tarafından 6493 sayılı Kanun çerçevesinde sunulan hizmetlerin, "yasa dışı bahis" başta olmak üzere yasa dışı faaliyetlerde kullanılıp kullanılmadığının tespiti için sosyal medya ve çevrim içi platformlar dahil gerekli araştırmaların yapılması ve bu tür işlemlerin önlenmesi için uygun tedbirlerin alınması gerekmektedir.

2- Bu kapsamda Kuruluşların;

a-) Bu işe özgü olarak personel atamaları,

b-) Atayacakları personel tarafından sosyal medya ve çevrim içi platformlar başta olmak üzere "yasa dışı bahis" ve benzeri yasa dışı faaliyetlerin gerçekleşmesine imkan tanıyan sanal mecralarda Kuruluşları üzerinden para transferi yapılmasına ilişkin yer alan linkler kullanılarak Kuruluşları nezdinde hangi kişilerin/hesapların/kartların/işyerlerinin vs. yasa dışı faaliyetlerde kullanıldığının tespit edilmesi,

c-) Tespit edilen kullanıcılara ödeme hizmeti sunulmasının Kuruluşlarca ivedi olarak sonlandırılması, bu kullanıcılara para gönderen veya bu kullanıcılar tarafından para gönderilen kişilerin/hesapların/kartların/işyerlerinin de tespit edilerek yakın takibe alınması ve "yasa dışı bahis" başta olmak üzere yasa dışı faaliyetlerde kullanıldığına/rol aldığına ilişkin şüphe oluşması durumunda bu kullanıcılara da ödeme hizmeti sunulmasının sonlandırılması,

d-) b-) maddesinde yer alan adımların, "yasa dışı bahis" ve benzeri yasa dışı faaliyetlerin gerçekleşmesine imkan tanıyan sanal mecralarda Kuruluşları üzerinden para transferi yapılmasına ilişkin diğer kişilerin/hesapların/kartların/işyerlerinin kullanılmadığına ilişkin makul görüş oluşuncaya kadar tekrarlanması,

e-) Bu talimat uyarınca tespit edilen kişilerin/hesapların/kartların/işyerlerinin ve bunlarla ilgili olarak gerçekleştirilen tüm işlemlerin kayıt altına alması, kayıt altına alınan söz konusu kullanıcıların ve bu kullanıcılar üzerinden gerçekleşen işlemlerin de derhal Bankamıza ve yasa dışı işlemin mahiyetine bağlı olarak başta T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu olmak üzere ilgili kamu otoritelerine raporlanması,

EK / SCU / BŞ

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş
TİCARET SİCİL NUMARASI: 269
SERMAYESİ: 25.000 TL
İDARE MERKEZİ, ANKARA

Hacı Bayram Mah. İstiklal Cad. No:10 06050 Ulus Altındağ - ANKARA
Tel: (90 - 312) 507 50 00 Faks: (90 - 312) 507 56 40
E-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr Swift: tcmbtr2a
Genel Ağ: http://www.tcmb.gov.tr
Kayıtlı Elektronik Posta (KEP): merkezbankasi@hs02.kep.tr

f-) Kontrolü yapılan ve "yasa dışı bahis" ve benzeri yasa dışı faaliyetlerin gerçekleşmesine imkan tanıdığı tespit edilen sanal mecraların da kayıt altına alınarak Bankamıza ve T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kuruluna bildirilmesi

gerekmektedir.

3- Kuruluşlar tarafından bu işe özgü olarak atanacak personelin sayısının KuruluŐun işlem adet ve tutarları ile faaliyet gösterdiği ödeme hizmeti türleri göz önünde bulundurularak yeterli kontrol mekanizmasının sağlanmasını temin edecek Őekilde belirlenmesi gerekmektedir.

4- Diğer taraftan, sunulan hizmetlerin yasadışı faaliyetlerde kullanılmasının nlenmesine yönelik KuruluŐunuzca alınacak tedbirlerin yanı sıra, konu Bankamız nezdinde de takip edilecektir.

Diğer taraftan, konuya ilişkin olarak MASAK ile yürütülen görüŐmeler neticesinde ortaya çıkan ve tüm Kuruluşlar tarafından 6493 sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetleri ile ilgili olarak daha fazla zen gösterilmesi ihtiyaı bulunan hususlar ekte yer alan listede özetlenmekte olup KuruluŐunuzca yürütülecek faaliyetler esnasında söz konusu hususlara azami zen gösterilmesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsi geçen hususların Bankamıza raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar daha sonra KuruluŐlarla paylaŐılacak olup Bankamıza yapılacak raporlamaların konu ile ilgili ilave talimatımızda belirtilecek tarih itibarıyla; Bankamıza yapılacak raporlama dıŐındaki önlemlerin ise 16/10/2020 tarihi itibarıyla uygulanmaya baŐlanması ve uygulamaya alınan önlemlere ilişkin Bankamıza bilgi verilmesi hususlarında bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi

Ek: Liste

EK / SCU / BŞ

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ő
TİCARET SİCİL NUMARASI: 269
SERMAYESİ: 25.000 TL
İDARE MERKEZİ, ANKARA

Hacı Bayram Mah. İstiklal Cad. No:10 06050 Ulus Altındağ - ANKARA
Tel: (90 - 312) 507 50 00 Faks: (90 - 312) 507 56 40
E-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr Swift: tcmbtr2a
Genel AĞ: http://www.tcmb.gov.tr
Kayıtlı Elektronik Posta (KEP): merkezbankasi@hs02.kep.tr

DAHA FAZLA ÖZEN GÖSTERİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- 1-Kuruluşlarca temsilcilik verilmesi sürecinde daha seçici olunması gerekmektedir.
- 2-Kuruluşlarca temsilcilerine düzenli olarak eğitim verilmesi beklenmektedir.
- 3-Kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen işlemlerin mahiyeti ve işlemin tarafları hakkında yeterli bilgi ve belge alınmadığı gözlenmekte olup bu konuda gerekli özen ve çaba mutlak suretle gösterilmelidir.
- 4-Kuruluşların bir banka hesabına bağlı olarak yaptıkları işlemlerde, bankanın kimlik tespiti yapmış olması kuruluşların kimlik tespiti yapma yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır. Müşterinin işlemlerinin izlenmesi ve gerekli olduğunda şüpheli işlem bildiriminde bulunulması da bu kapsamdadır.
- 5-İlgili düzenlemelerde de açıkça yazdığı üzere temsilci ve/veya şubelerin yükümlülüklerinden nihai olarak kuruluşlar sorumludur.
- 6-Özellikle yurtdışı mal/hizmet ödemeleri veya para transferlerinde şüphe konusunda azami özen gösterilmelidir.
- 7-Sektör çok hızlı büyüdüğü için sektörde gerçekleşen işlemleri (özellikle yurt dışı transferler) izlemeye yönelik tedbirler alınmalıdır.
- 8-Kuruluşlar birçok kişiyi kara listeye almakla birlikte, bu kişilerce yapılan işlemlerin MASAK'a şüpheli işlem bildirimini gönderilmesi konusunda eksiklikler olduğu değerlendirilmektedir.
- 9-Kuruluşların üye işyerleri aracılığıyla verdikleri sanal pos hizmeti ve M2M otomat ve GSM iletişim sistemlerinin yasadışı amaçla kullanılma, suiistimal edilebilme olasılığı bulunmakta olup bu konulara azami özen gösterilmesi gerekmektedir.
- 10- Riskli işlemlerin takibini sağlamak ve şüpheli işlemlerin tespitini kolaylaştırmak adına, özellikle geniş şube ve temsilci ağına sahip kuruluşlarca, buralarda gerçekleştirilen işlemlerin merkezi bir sistemle izlenmesi ve kontrolünün sağlanması gerekmektedir.
- 11-Elektronik para ihraç eden kuruluşların, verdikleri hizmetlerin aklama ve terörizmin finansmanı kapsamında kullanılmaması için gerekli tedbirleri almaları gerekmektedir.
- 12-Hesaba bağlı olmayan işlemlere azami dikkat gösterilmesi gerekmektedir.